

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Solvuntur argumenta Recentiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

educitur tota forma, ex tota materia, & tota, ex qualibet parte: Ergo non salvas quod indivisibile ex divisibili educatur. Non enim aliter quam dicto modo, indivisibile ex divisibili educi potest. Si autem forma indivisibilis, educitur ex divisibili materia, tota scilicet forma indivisibilis ex tota materia, & tota ex qualibet parte materiae. Ergo dabuntur plures causae adaequatae totales ejusdem Entitatis. Quia scilicet unicuique parti materiae, conveniret totaliter esse causam adaequatam, ejusdem formae indivisibilis, quod naturaliter repugnat. Quod si forma indivisibilis educitur ex indivisibili materia. Contra erit. Quia Thomistae non agnoscunt indivisibilitatem materiae. Deinde etiam concursus conservativus deberet esse indivisibilis, sicut & prima productio, & tamen concursus conservativus, dicitur esse attemperabilis, adeoque non sistens in indivisibili.

OBJICITUR 1. Nullum est fundamentum, admittendi formas divisibiles; praecipue, cum sicut posita abscissione pedis humani, nihil plane operatur pes humanus; sic nec operatur pes equi abscissus. Imò quamvis adhuc operaretur, quæri adhuc posset, an id, in aliud, quam in animam, referri non posset; ut quæritur, cur interdum truncatum caput, decollati immediate, post idem pronuntiet: v. g. JESUS.

RESPONDETUR. Fundamentum esse ex rationibus adlatis. Quod autem æque non operetur pars bruti a hominis abscissa, in id referri debet, quia ad operationem requiritur certa organisatio, dispositio, transmissio spirituum, & cætera similia, quæ non habentur, si bruto præscindatur pes.

OBJICITUR 2. Possibilis est anima indivisibilis brutorum, dependens à materia divisibili, nec est ratio cur ea, quæ defacto dantur, non sint indivisibiles.

RESPONDETUR. Non apparere quidem implicantiam claram, quod tamen defacto non sint indivisibiles, probant rationes adlatae.

OBJICITUR 3. Si animæ materiales sunt divisibiles, tunc pars leoninæ animæ, & erit anima, & non erit. Erit anima, quia ita se habebit sicut gutta aquæ, quæ etiam est aqua. Et non erit anima, quia hæc est actus corporis organici; pars autem animæ non est actus corporis organici, sed est actus solius organi.

RESPONDETUR. Animæ partem esse animam partialiter, licet ex usu humano, non appelleretur simpliciter anima. Nec obest quod pars animæ, sit, non nisi actus organi. Quia esse actum corporis organici, spectat ad animam totaliter acceptam, non verò ad animam partialiter, & non integraliter acceptam. Et sicut in humanis, dicitur interdum, non est hic totum vinum, quamvis id, quod est, sit etiam vinum; ita & abscissa parte animæ leoninæ, non erit tota anima leonis, licet remanentes partes, sint etiā anima.

OBJICITUR 4. Ex eo, quod anima rationalis intenta uni operationi, cesset ab aliis, rectè inferitur illam esse indivisibilem. Ergo cum etiam animalia perfectiora, intenta uni operi, cessent ab aliis, rectè inferetur, animas illorum esse indivisibiles.

RESPONDETUR. Sicut ex multitudine operationum, quæ simul proficiuntur ab anima rationali, non rectè inferretur ejus divisibilitas, sic nec ex illa revocatione ad unam operationem, rectè inferretur ejus indivisibilitas; præcipue cum illa revocatio, possit referri in incipiam spirituum, compincipiorum defectum, conditionem agentis, à posteriori cognitam.

OBJICITUR 5. Percussus canis totus se movet, ad se defendendum. Ergo apparet indivisibilem esse animam illius.

RESPONDETUR. Motum illum referri posse in sensum communem, qui illuminat appetitivam sensualem, de malo imminente. Hoc verò, despotice movet potentias loco motivas, & alia organa, ad avertendum impendens malum.

OBJICITUR 6. Albedoeducta de subiecto dulci, non debet esse dulcis. Ergo nec formaeducta à materia divisibili, debet esse divisibilis.

RESPONDETUR. Cum ipsa dulcedo, non sit id, ex quo educitur albedo, nec influat in illam, hinc albedoeducta è subiecto dulci, non debet esse dulcis. Quia autem forma materialis, educitur è subiecto divisibili, & ipsa divisibilis debet esse.

OBJICITUR 7. Nulla necessitas multiplicandi partes formæ materialis.

RESPONDETUR. Necessitatem ostendi, adlatis rationibus.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur argumenta Recentiorum.

MAURUS QUÆST. 27. docet probabilius esse, quod animæ perfectorum brutorum, sint indivisibiles. Insectorum autem animas, putat esse divisibiles, sed in partes potentiales.

OBJICIT 1. Si anima cognoscitiva & appetitiva canis, aut serpentis, constat ex partibus actualibus vel plures partes simul cognoscunt & appetunt, vel una tantum. Si una tantum, quæ non consistet ulterius ex partibus actualibus: Ergo anima cognoscitiva & appetitiva, non constat ex partibus actualibus. Si plures partes cognoscunt & appetunt: Ergo sunt plura formaliter cognoscencia & appetentia; taliter autem plura, per nullam unionem possunt constituere, unum formaliter, cognoscens: sicut plures animæ rationales, quantumcunque unirentur penetrative, in eodem corpore, adhuc non possent constituere animam unam cognoscentem. Si verò dicatur, quod ita omnes partes simul cognoscant & appetant, ut non simpliciter seorsim cognoscant & appetant.

CON-

CONTRA est. Quia ita, nec tota multitudo, cognosceret & appetit; Sicut exercitus ex eo videt solem, quod singuli milites videant solem.

RESPONDETUR. Quod attinet ad Obiectum difficultatis contentae, illud in hoc versatur, an sit concedendum quod omnes partes animae bruti, concurrant ad cognitionem v. gr. de quo infra. Qui diceret, omnes partes animae concurrere ad cognitionem, consequenter diceret, quod ita concurrant, sicut concurrunt omnes partes rogi, ad obiectum distans igniendum, quantumvis poneret illam cognitionem, non nisi in cerebro exerceri. Sicut etiam ignis fit, in aliqua determinata parte passis; eruntque plura formaliter cognoscentia, hoc est plura partialia, ad eandem notitiam fabricandam concurrentia, sed non plura cognoscentia, adaequata; & licet plura cognoscentia adaequata, non possint inter se uniri, quales sunt animae rationales, hoc enim ipso, quia sunt cognoscentia adaequata, excludunt rationem unibilium: plura tamen cognoscentia inadaequata, quorum termini sunt idem, hoc ipso quia termini eorum sunt idem, bene uniri possunt, & sicut quamvis lapis & arbor, per nullam unionem constituent unum; tamen plures ignes, partialiter ad igniendum concurrentes, constituunt unum ignem; ita & constitutivae partes, animae bruti, ad notitiam concurrentes, unum noscens constituent, licet non possint constituere unum noscens, plures animae rationales. Consequenter ad dicenda infra, defendi debet, quod tantum pars animae bruti, residens in organo notitiae fabricandae, producat notitiam, licet illa pars, habeat etiam plures partes; quomodo autem illis partibus competat uniri, iam dictum est. An autem illae actus, an potentiae distinguantur, proportionaliter discurrendum, ac de partibus continui. Haec autem consequentia non tenet. Si una tantum pars cognoscat, quae non constet ulterius ex partibus actualibus, Ergo anima cognoscitiva & appetitiva, non constar ex partibus actualibus. Non unquam tenet, quia illud productivum notitiae, licet ipsum non habeat partes, poterit esse ipsum pars, comparatum ad residuum animae bruti perfecti; aut habere partes potentiales, licet non habeat partes actuales, adeoque nec esse, indivisibile quid.

INSTAT Idem. Quia vel duae partes animae, cognoscunt per duas partes cognitionis, vel non. Si non per duas partes, Ergo cognitio illa, non constar duabus partibus, quarum una sit in una parte animae, & altera pars notitiae, in altera parte animae, nec extenditur cum suo subiecto. Ergo multo magis non extenditur ipsa anima bruti, sed erit tota in toto, & tota in qualibet parte. Si autem dixeris partem animae bruti, cognoscere per diversam partem cognitionis, apparet magis impossibile, quod plu-

ra cognoscentia, per diversas cognitiones, constituent unum cognoscentem.

RESPONDETUR. Cum divisibili, proportionatus effectus divisibilis sit, etiam illa notitia, profecta, a partibus animae divisibilis, divisibilis erit; poteruntque plura illa cognoscentia inadaequata, constituere unum cognoscentem: Sicut plures partes ignientes, constituunt unum ignem, & plures partes cognoscibiles, constituunt unum cognoscibile, praecipue cum non sit necessaria major unitas, inter partes cognitionis & cognoscentis, quam inter partes cognoscibiles.

QUAERES, cur plura adaequata noscentia, uniri inter se non possint, possint inadaequata.

RESPONDETUR. Plura cognoscentia adaequata, hoc ipso quia adaequata sunt, dicuntur rationem totius; adeoque excludunt formalitatem actus & potentiae, formalitatem item potentium habere eisdem terminos: quod non competit in adaequatis noscentibus.

OBJECIT II. Idem. Ex operatione propria cujuscunque formae, innotescit modus essenditalis formae. Sed animae brutorum, per operationes cognoscendi & appetendi, secundum idem intentionaliter, ununtur, toti obiecto cognito. Ergo ununtur etiam physice toti formato subiecto, & omnibus partibus subiecti.

Minor probatur. Quia cum anima canis cognoscat & appetat panem, quem videt, eadem pars animae, quae cognoscat & appetat totum panem, cognoscat & appetat omnes partes illius; neque enim potest fingi, quod prima medietas animae, cognoscat & appetat solum primam medietatem panis. Immo si nulla pars animae cognosceret totum panem, neque tota cognosceret totum panem; ad eum modum, quo, si ex duabus intellectibus, neuter cognoscat totum binarium, sed singuli singulas unitates, neque etiam uterque intellectus, cognoscat formaliter binarium. Item si intellectus per quatuor cognitiones, cognoscat seorsim quatuor unitates, & non sit cognitio, quae cognoscat, simul dicendo, quatuor, iste intellectus non cognoscat formaliter quatuor. Ergo a fortiori, si plures partes animae bruti, diversis cognitionibus cognoscunt plures partes panis, tota anima bruti, non cognoscat totum panem, & tamen canis cognoscat & appetat totum panem. Ergo per eandem partem animae cognoscat totum panem, & ejus partes, & unitur intentionaliter toti panis, & partibus illius. Sed anima cognoscitiva & appetitiva, habet esse proportionale, ad suam operationem cognoscitivam & appetitivam. Ergo sicut operatio cognoscitiva & appetitiva, tota, afficit totum obiectum, & tota, singulas partes obiecti, ita anima cognoscitiva, tota est in toto subiecto, & tota in singulis partibus obiecti.

RESPONDETUR. Imprimis, haec probatio,† (M) nihil

nihil habet de indivisibilitate animæ brutorum perfectorum, & divisibilitate animæ insectorum in partes potentiales: cum tamen id probari debuerit. Hinc jam patebit retorsoni locus, an scilicet animæ insectorum, divisibili cognitione noscant objecta; red huncque argumenta facta. Si autem animæ insectorum noscant indivisibili cognitione, & ipsæ debent esse indivisibiles, cum anima, debeat esse proportionata suæ operationi. Retorquetur rursus argumentum. Sit statua v. gr. anea, quam trahant diversa animalia, non est imaginabile, quod hoc animal trahat crines effictos, illud dentes, sed idem animal, debet trahere totum, & partes illius: numquidne jam tractio, partes non habebit divisibilis que non erit? Idem dic de illuminatione profecta à pluribus luminosis, quæ non est indivisibilis. Denique directè dici potest, negando minorem. Nego enim quod animæ brutorum, licet uniantur intentionaliter toti objecto cognito, uniantur secundum idem: hoc est, per cognitionem indivisibilem. Nego enim, quod una pars cognitionis materialis, non respondeat uni parti objecti materialis, & tota notitia, toti objecto: licet fortasse concedi possit, ita illas esse inter se penetratas, stante pluralitate partium, ut sunt penetrata species impressæ, ab objecto materiali porrectæ: Eadem pars animæ, quæ cognoscit & appetit panem, cognoscit & appetit omnes partes ipsius, eadem quidem anima, sed divisibilis, appetit panem & omnes partes illius, sed notitia divisibili. Et licet non dicatur, quod prima medietas animæ, cognoscat & appetat, solam primam medietatem panis, eo quod tota, saltem hæc pars animæ, quæ residet in organo noscendi, eliciat divisibilem cognitionem illam, licet dici possit, quod hæc quidem medietas notitiæ, attingat hanc medietatem panis, illa autem medietas notitiæ, attingit illam medietatem: quia autem & tota cognitio, & partes cognitionis, uniantur animæ parti, residenti in cerebro, ideo dicitur quod anima bruti, cognoscat omnes partes panis, & totum panem. Concedo si duo intellectus cognoscant singulas unitates, neutrum intellectum cogniturum binarium. Quia cum principia illa sint adæquata, notitia unius intellectus, nec illi intellectus uniri nati sunt inter se: uniantur autem inter se, & uniri nata sunt, partes divisibiles animæ bruti noscitivi. Uniri autem possunt partes notitiæ divisibilis, adeoque repræsentare & totum panem, & omnes partes illius. Unde quando principia notitiarum non sunt unibilia, qualia sunt principia adæquata, nec notitiæ sunt unibiles: Si autem principia sint inadæquata, & unibilia, etiam notitiæ sunt unibiles; talemque unibilitatem habent partes notitiæ, noscentes partem objecti. Quod si no-

titia illa est divisibilis, non erit necesse principium ipsum esse indivisibile.

INSTAT Eadem proportionem, qua cognitio, quæ est propria operatio formæ, cognoscitivæ, elevatur à materia, etiam forma cognoscitiva, elevatur à materia. Et ita si cognitio non indigeat objecto sensibili, nec forma, indiget ullo objecto sensibili, & talis est Angelus. Si autem cognitio indiget objecto sensibili, à quo incipiat, sed potest deinde abstrahere à materia formas, qualis est intellectio nostra, tunc licet forma indigeat in primo sui esse materiâ, quam informet, potest tamen postea manere sine materia, & talis est anima rationalis. Ergo etiam si cognitio indigeat objecto sensibili, & extenso, sed ita, ut tota attingat totum, & tota attingat quamlibet partem objecti, etiam forma indiget subiecto extenso, sed ita, ut tota sit in toto, & tota in qualibet parte subiecti.

RESPONDETUR. Imprimis retorquendo argumentum. Sicut enim malè arguitur ex eo, quod species materiales diffusæ ab objecto, totæ sint in medio, & totæ in qualibet parte, etiam objectum esse totum in toto, & totum in qualibet sui parte; ita concessio, quod partes notitiæ divisibiles sint inter se penetratæ, malè arguitur, animam, quæ principiat illam notitiam, esse indivisibilem. Directè autem concessio Antecedenti, distinguitur consequens. Ergo etiam si cognitio indigeat objecto sensibili, sed ita ut tota sit in toto, & tota in qualibet parte, sui una, retinendo pluralitatem partium, etiam anima erit tota in toto, & tota in qualibet parte hoc est indivisibilis, nego Consequentiam. Si notitia non retineat pluralitatem partium, erit anima indivisibilis, Concedo consequentiam. Deinde negatur absolute, unamquamque partem notitiæ, repræsentare totum objectum.

Punctum Difficultatis 3.

Explicantur variae Auctoritates.

PRIMA sit Aristotelis l. de Anim. t. 90. *Quid igitur continet animam si partibilis est Natura, &c.*

RESPONDETUR. Illo loco non plus vult Aristoteles, quam quod non alia sit anima, quàm intelligimus, quàm sentimus, dicebant enim id aliqui, ut videre est ibidem. Dicunt inquit ita: *quo quidam, partibilem ipsam, & alia quidem intelligere, alia autem concupiscere.* Negatque hoc Aristoteles, quod nec nos dicimus, sed censemus animam sensitivam, non esse distinctam ab anima vegetativa. Unde etiam verificatur Aristotelis textus, *egrediente inquit expirat & putrescit.*